«GRACIAS POR VENIR» OPEN-ROULOTTE: LA REVISTA

octubre 2008
primera Exploracions CEIP El Martinet
mapes CEIP El Martinet
construcció dispositiu mòvil de ràdio

STAFF

OPEN-ROULOTTE ÉS
Un projecte de LaFundició; organitzat pel Patronat Municipal de Cultura de l'Ajuntament de Ripollet en el marc del Pla d'Intervenció Integral al Barri de Can Mas; amb la col·laboració de FAAQ, l'Escola El Martinet, l'Institut Can Mas i l'AAVV Can Mas; les col·laboracions puntuals de Luca Rullo, Associació Sociocultural de Dones Cameruneses Balafon, Urban Dance, Aulabierta, Copiratas, Nautarkia, Straddle3, patinSSolidaris, Iconoclasistas, Toronto School of Creativity & Inquiry i veïns i veïnes de Can Mas; la participació de l'Associació Yaharukofu; i amb el suport, a la seva fase inicial, de l'Entitat Autònoma de Difusió Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

EDITA
LaFundició/Patronat Municipal de Cultura, Ajuntament de Ripollet

DISSENY GRÀFIC
LaFundició
FOTÒGRAFS
Excepte on s'indiqui el contrari les imatges d'aquesta publicació han estat preses pels i les alumnes de l'Escola El Martinet, l'Institut Can Mas o per LaFundició
FOTOGRAFIA DE PORTADA
LaFundició
IL·LUSTRACIÓ DE PORTADA
Marcos Prior
FONTS
Baskerville, Museo™ de Jos Buivenga

FOTOMECÀNICA, IMPRESSIÓ I ENQUADERNACIÓ
Gráficas Moreno

AGRAÏMENTS
De manera molt especial a tots els i les mestres del Martinet que s'han implicat a Open-roulotte i a la Monserrat Navarro, directora de l'escola; a l'Àngel Gastón, director de l'Institut Can Mas i la professora Dafne Quintana; al Juan Chàvez, president de l'Associació de Veïns i Veïnes de Can mas; a l'Assa Baakhayokho, l'Awa Bassa i l'Hawa Dramamfh en representació de l'Associació Yaharukofo; a la Sara Talla, presidenta de l'Associació Sociocultural de Dones Cameruneses Balafon; a la Paqui Dorado, Tècnica de Cultura i l'Emilio Porras, Cap de Manteniment de l'Ajuntament de Ripollet; al Luca Rullo, el Javier Rodrigo, el Manuel Rubio, la Manoli Perera i l'Abel Pujol per les seves aportacions desinteressades i, de manera molt especial també, a totes les persones petites i grans que han col·laborat en aquest projecte i han contribuït a fer-lo possible.

Aquesta obra està sota una llicència Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported de Creative Commons. Per veure una còpia d'aquesta llicència, visiteu http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/ o envieu una carta a Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.

SUMARI

3
Staff | Sumari | Editorial

4
Exploracions escola El martinet

6
Dispositiu mòbil de ràdio

12
Mapes

14
Wiki | Open-roulotte Ràdio a la inauguració de les oficines del P.I.I.B.C.M.

16
Presentació d'Open-roulotte a l'11 Festival Internacional ZEMOS98 (Sevilla) | Open-roulotte Ràdio al Dia Especial del Martinet i el XXXI Concurs de 'Migas' de Can Mas

17
Exploracions IES Can Mas

18
Open-roulotte Ràdio

19
Coser y charlar | Participació al XXXII Concurs de 'Migas' de Can Mas | Publicació «D'allò comú permanent»

20
Taller per 'tunejar' l'Open-roulotte

21
Jornades de debat sobre arquitectura i espai públic | Cartell personalitzable amb joc d'adhesius

EDITORIAL

QUÈ ÉS «GRACIAS POR VENIR» OPEN-ROULOTTE: LA REVISTA?
És una exposició al Centre Cultural de Ripollet oberta del 3/12/2010 fins al 7/1/2011 i també és aquesta mateixa revista, que recullen els processos de recerca i producció desenvolupats per diferents agents en el marc del projecte Open-roulotte.

I QUÈ ÉS OPEN-ROULOTTE?
Oproposem que Open-roulotte sigui una infraestructura lleugera i mòbil (una rulot), que pugui servir per organitzar esdeveniments al carrer, en una plaça, un parc... A l'Open-roulotte, o al seu voltant, es poden organitzar un dinar, un hacklab, un ball popular, projeccions de vídeo, demostracions d'skate... La rulot pot servir per cuinar, contenir materials o equips, reunir-se a dins o simplement com un reclam. També vol ser un instrument que tothom pugui fer servir per articular les seves pròpies maneres de fer cultura. Open-roulotte és, a més a més, un procés de recerca sobre els usos de l'espai públic i la cultura al barri de Can Mas i una plataforma per debatre'ls.

COM ES POT FER SERVIR? COM ES GESTIONA?
L'Open-roulotte és disponible per a totes aquelles persones o col·lectivitats (amb entitat jurídica o no) que desitgin fer-la servir, modificar-la i millorar-la. Proposem que es crei un organisme ciutadà i democràtic que s'encarregui de la seva gestió, coordinat amb el Patronat Municipal de Cultura de l'Ajuntament de Ripollet. Aquest organisme seria l'encarregat d'admetre les peticions d'ús i de determinar-ne les condicions. Proposem que el manteniment i millora de la rulot sigui una tasca col·lectiva assumida per tots els seus creadors/usuaris i creadores/usuàries.

D'ON SURT LA IDEA DE L'OPEN-ROULOTTE?
Open-roulotte és una proposta de LaFundició per al programa d'Acció i Creació Cultural Comunitària del Pla d'Intervenció Integral al Barri de Can Mas. La posada en marxa de l'Open-roulotte ve precedida per un llarg procés de recerca col·lectiva i diàleg sobre el barri de Can Mas, sobre com es viu i com s'hi vol viure; per això diversos col·lectius hi han realitzat exploracions, rutes, mapes, entrevistes, programes de ràdio, etc. que s'han fet públics als llocs web que s'indiquen. Si entenem que la cultura és una manera de mirar les coses, de crear imatges, de parlar, de moure's o vestir-se... Open-roulotte vol ser una excusa per trobar-se, compartir i revisar en un espai comú la manera en que cadascú fa aquestes coses.

INFORMACIÓ http://open-roulotte.pbworks.com
RÀDIO http://www.openroulotteradio.net
VÍDEOS http://www.youtube.com/user/LaFundicio
IMATGES http://www.flickr.com/photos/lafundicio

EXPLORACIONS ESCOLA EL MARTINET

Al inici del projecte Open-roulotte es va proposar a l'escola El Martinet participar en una recerca sobre l'espai públic a Can Mas, sobre quines són les seves característiques i quins usos en fan veïns i veïnes. Com a equip impulsor del projecte refusàvem el paper de l'investigador 'expert' que, des d'una posició privilegiada, externa i pretesament 'objectiva', observa les coses. Volíem substituir aquesta mirada per una de més plural i per un procés al que tots i totes aprenguéssim plegats coses sobre el barri.

Donat que ja havíem tingut un contacte previ i coneixíem la voluntat de l'escola El Martinet de ser un centre educatiu obert a l'entorn, vam pensar en comptar amb els nens i nenes de l'escola per tirar endavant aquesta recerca. En implicar-se en el projecte, els nens i nenes també podien donar-lo a conèixer a les seves famílies i fer tot el procés més extensiu al barri.

Es van establir nou grups de treball que van explorar respectivament nou sectors del barri (veure mapa). Durant les exploracions els nens i nenes recorrien aquests espais parant atenció a la seva història, a la manera com el viuen els seus habitants i enregistrant i documentant tot això amb diversos mitjans; van prendre fotografies, van realitzar entrevistes i van prendre 'mostres' de diversos materials que trobaven al seu pas com deixalles, vegetació, cartells, publicitat...

Excepte el grup que tenia assignat els terrenys coneguts com el Camps dels Militars, que va ser el més nombrós i homogeni en quant a l'edat dels nens i nenes, la resta són grups de 15

El grup de la Comunitat dels Grans del Martinet camí del Camps dels Militars.

Durant les exploracions els grups disposaven de varis 'Kits d'exploració' que contenien diferents elements per mesurar i marcar, guants de làtex, lupes, prismàtics... Els nens i nenes actuaven com a investigadors del territori i paraven atenció a allò que, precisament per ser quotidià i minúscul, passa desapercebut.

Durant les exploracions muntàvem un petit 'Campament base' on deixàvem alguns materials addicionals i que era un punt de referència per als nens i nenes que exploraven la zona.

infants amb edats des dels 6 als 8 anys, aquest fet enriqueix la investigació amb les diferents percepcions dels espais i potencia la col·laboració en la divisió de tasques segons les seves habilitats.

Grup d'exploració a la rambla de Sant Jordi

Mapa al que es poden consultar les diverses zones d'exploració, amb informació i imatges. Podeu trobar-lo a la secció 'Sessions a l'Escola El Martinet 08/09' del lloc web del projecte: http://open-roulotte.pbworks.com

DISPOSITIU MÒBIL DE RÀDIO

A mitjans de novembre de 2008 el col·lectiu d'arquitectes de Granada catarQsis (ara FAAQ) va visitar l'escola El Martinet per coordinar un taller per dissenyar un dispositiu mòbil de ràdio: una mena de 'set' o escenari que es podria instal·lar a l'espai públic per tal de realitzar programes de ràdio.
La proposta era, un cop explorats els espais públics del barri, portar-hi el dispositiu mòbil per enregistrar amb els nens i nenes programes de ràdio als que es parlés sobre aspectes i fenòmens observats durant les exploracions. Això no es va poder dur a terme i finalment els programes es van enregistrar a l'escola i el Centre Cívic Can Mas.

Rètol anunciador de la venda de solars, col·locat a la carretera de Montcada i Mas Rampinyo. 1922 (Fons documental R. Ramos).

Ripollet, Camp dels militars, 1963 (Fons documental M. Fernández)

Ripollet, Camp dels militars, 2008 (Imatge de la primera exploració del territori amb la Comunitat dels Grans de l'Escola El Martinet, 15 d'octubre de 2008)

Esbós del dispositiu mòbil realitzat per un alumne del Martinet

Construcció abandonada que algú fa servir com a lloc d'oració. Els nens i nenes inventen històries de terror i hi juguen a bruixes.

EXPLORACIÓ I: EL CAMP DELS MILITARS

«Amb data 13 de desembre de 1930 per ordre del Capità General de la regió militar, general Domènec Batet, es va convocar un concurs a fi d'obtenir ofertes de terrenys a prop de Barcelona, per construir un camp de tir, d'instrucció i maniobres de guarnició, que fou estimada i acceptable com la millor dels concursants, per la Junta regional de Caps de Tir, d'una gran part de la finca Can Mas i Mas Duran, en dos lots iguals de 43 hectàrees al preu de 2,25 i 3,25 pessetes el m², o sigui per un total de 2.365.000 pessetes. La propietat esmentada era, en aquells moments, de la senyora Teresa Campañà viuda de Joan Gallarda i fills.
Anteriorment d'aquesta venda del Mas Duran i Can Mas als militars, l'any 1922 el senyor Joan Gallarda, encara viu, animat per les perspectives favorables a la urbanització d'una zona de la seva propietat adjacent a la carretera Montcada – Ripollet, per la proximitat d'aquesta darrera població i la bona situació respecte a les cinc estacions de línies de trens, encarrega un projecte de parcel·lació racional i d'una extensió de 165.240 m².»*

*Extracte de l'entrada «La venda del Mas duran i Can Mas» (12 de juliol 2008) del web bloc http://www.montcadapost.blogspot.com/ visitat per última vegada 29/30/09

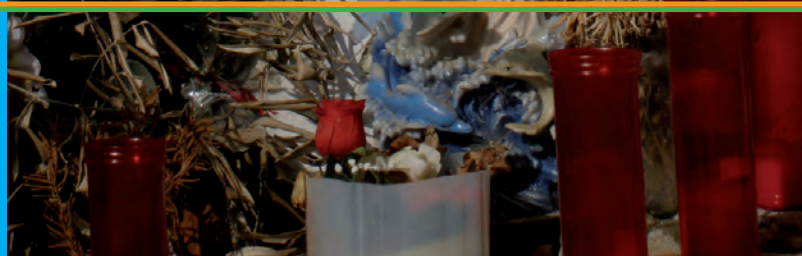

L'antic camp de tir és l'espai que la Comunitat del Grans del Martinet visitava llavors cada dimecres a la tarda. Els nens i nenes havien ideat una pila de jocs i activitats que aprofitaven diferents elements presents al lloc. Precisament per ser un lloc residual, no urbanitzat, diferents col·lectius el fan servir de moltes maneres; les seves activitats no estan condicionades per l'urbanisme sinó que, de fet, aquestes activitats donen una identitat al lloc i el produeixen, és per això que parlem d'un 'lloc practicat'*. Ara, el Camp dels Militars té un pes molt específic en la història del barri de Can Mas. Tot plegat ens va servir per encetar un diàleg sobre el joc, la memòria i sobre qui i com es decideix sobre els espais comuns.

Les restes d'una altra misteriosa construcció circular, que els nens i nenes anomenen 'La corona', és també l'escenari de moltes històries i aventures imaginàries.

Un pal estès entre les dues vores d'una rasa era una de les grans atraccions del Camp dels Militars

*Veure DE CERTEAU, Michel: «La invención de lo cotidiano». Mèxic: Universidad Iberoamericana, 1999.

EXPLORACIÓ II: PARC PRIMER DE MAIG

El parc Primer de Maig és un dels espais del barri directament afectat per la reforma urbanística del Pla Integral d'Intervenció al Barri de Can Mas. Com a part del procés per redefinir aquest espai públic, des del Pla d'Intervenció Integral es van obrir vies per recollir la opinió de diferents col·lectius del municipi sobre aquest espai: l'escola El Martinet, el Kfetí, un grup informal d'skaters i mitjançant un taller entorn al gènere i l'urbanisme dirigit pel Col·lectiu punt 6, un grup de dones del municipi.
Aquesta mena de processos es poden organitzar de manera que hi hagin molt diversos graus de participació, tant pel que fa a la quantitat com a la qualitat d'aquesta participació; en tot cas, aquests processos s'ofereixen inicialment com un canal que permeti dir als futurs usuaris d'un espai públic quina ha de ser la seva forma i la seva funció.
D'altra banda, a moltes ciutats podem trobar experiències de jardins i espais comunitaris de titularitat pública i gestió ciutadana; és a dir, espais públics que no només han estat dissenyats pels seus usuaris i usuàries, si no que també en són gestionats per aquests.
De les exploracions realitzades pel grup de l'escola El Martinet van sorgir un parell d'observacions: l'ús del parc és limitat, durant les sessions d'exploració era comú no trobar gent per poder dialogar, i en algunes converses és feia referència a l'ús del parc per part de col·lectius estigmatitzats com la raó per la que aquest és un lloc no gaire agradable pels veïns.

EL CENTRE CÍVIC CAN MAS

Durant el període d'investigació finalitzà la construcció del Centre Cívic Can Mas al Parc Primer de Maig. Aquest nou equipament és alhora la seu de l'Associació de Veïns i Veïnes, entitat que el gestiona. Durant les exploracions vam poder copsar algunes opinions crítiques amb l'ús que se'n fa del centre. Cal conèixer l'origen històric de les associacions de veïns i veïnes per entendre seva situació en l'actualitat, debatre sobre el seu futur i imaginar-lo.
D'altra banda, les característiques de l'espai, que permet exclusivament la organització d'activitats temporals, que no deixen una empremta, i dificulta que s'estableixin processos col·lectius a llarg termini.
Per tot això plegat, la qüestió de l'urbanisme semblava rellevant després de l'exploració del Parc Primer de Maig: Com era el parc? Com havia de ser i com arribarà a ser? Quina hauria de ser la utilitat d'un parc? Com resoldre les controvèrsies entres els diferents usuaris del parc? Per què serveix el Centre Cívic de Can Mas que s'acaba de construir dins del parc? Aquestes són preguntes que van ser presents durant l'exploració d'aquest espai.

Interior d'un bidó amb aigua d'una obra

Restes arqueològiques de principis de segle: una cinta casset de Los Caños

Joves juguen a futbol a davant del Centre Cívic Can Mas

Intervenció realitzada pels alumnes de l'escola El Martinet sobre un arbre durant l'exploració del parc Primer de Maig.

EXPLORACIÓ III: EL MARTINET

Aprop de l'escola El Martinet hi ha una zona urbanitzada però sense edificis. Dins d'aquesta localització podem definir tres zones: en primer lloc un solar tot just al costat de l'escola, sense asfaltar i utilitzat pels veïns i veïnes com a lloc d'aparcament. En el moment de l'exploració, els nens i nenes de del Martinet van trobar indicis que l'espai s'havia fet servir per posar a punt el motor d'algun vehicle, aquest fet va cridar molt l'atenció dels nens i nenes, que van documentar extensament les restes que van trobar; el segon sector seria el que hi ha tot just a davant de l'escola, travessant el carrer Mercè; i el tercer quedaria per sota l'arbrada i estaria delimitat per la construcció del parc Ferran Ferré.
Al solar hi ha projectada la construcció d'un nou equipament municipal, les seves funcions encara estan per determinar tot i que es preveu que aplegui una diversitat de programes i serveis. En aquest sector el tema dels materials de rebuig va ser ineludible, però vam deixar de banda el discurs sobre el civisme i la neteja, per parlar sobre els residus com a part del procés de producció i consum dels bens materials, i vam parar atenció a les formes de reutilització i reciclatge.

EXPLORACIÓ IV: MASIA DE CAN MAS

La Masia de Can Mas és un dels edificis més antics del barri. Aquest fer va servir per parlar durant l'exploració i després, de la memòria, del passat. Recordar no significa 're-viure' el passat, sinó reconstruir-lo des del marc històric i social del present.
Amb aquesta idea també podem mirar el Camp dels Militars o l'arquitectura dels 60 que caracteritza l'aspecte del barri. Pensar sobre la història d'un lloc ha de ser una tasca col·lectiva i alhora múltiple, de manera que hi puguin coexistir memòries diferents en funció de la experiència i la vivència de cadascú.

Un grup de nens i nenes entrevista una veïna dels carrers adjacents a la Masia de Can Mas

Entrevista a un vei del carrer Sant Jaume

EXPLORACIÓ V: C. DE SANT JAUME

El carrer Sant Jaume és una de les vies de sortida del municipi, això fa que sigui un carrer amb molt de trànsit. Els comerços que s'obren a l'altra banda del carrer, a davant de l'escola El Martinet, fluctuen amb freqüència: en el període de dos mesos entre la primera i la segona exploració van obrir dos negocis nous i en van traspassar un altre.

Bicicleta lligada a un arbre

EXPLORACIÓ VI I VIII: RMBLA. DE SANT JORDI

La rambla de Sant Jordi és l'arteria principal del barri i la via que el connecta amb la resta del municipi. Per facilitar l'exploració es va dividir en dos trams. El primer, més allunyat del centre, el vam delimitar des de la cantonada del carrer Mercè fins al límit del municipi on desapareix el tramat urbà; el segon aniria des del mateix carrer Mercè en direcció contraria, cap al centre de Ripollet.
El primer sector d'exploració es va centrar en el comerç -tota la rambla té aquest tarannà comercial- entre altres coses per la presència del supermercat Condis, que és un lloc important en la vida social del carrer.
Al segon tram de la rambla es va destacar la presència de locutoris. Aquests establiments els fan servir principalment joves per jugar en xarxa i persones que volen comunicar-se amb amics i familiars allunyants. Tot i la presència aquests negocis -i d'altres com el 'kebab', la carnisseria 'halal' o la botiga de "tot a un euro"- la convivència a Can Mas de persones procedents de diverses parts del món no va ser el tema escollit pels nens i nenes per al programa de ràdio. Al contrari que els seus pares i avis, que han assistit a l'arribada de l'última onada migratòria d'origen estranger, els nens i nenes no viuen com un fet extraordinari la presència en l'espai públic d'altres cultures.
També es va observar el nivell del soroll al carrer, cosa que va portar a sentir els nombrosos ocells cantaires que hi ha al carrer; la criança d'aquestes aus per a la competició de cant sembla una pràctica força estesa al barri.

Cartells i anuncis a la paret

Roba estesa a la façana d'un edifici a la rambla de Sant Jordi

EXPLORACIÓ VII: C. DE LA MERCÈ

El carrer Mercè comença al creuament amb el carrer Sant Jaume i continua fins a convertint-se en un camí de terra a l'alçada del Parc Primer de Maig, durant les exploracions, al igual que al carrer Sant Jaume, crida l'atenció la mobilitat dels negocis, apareixen i desapareixen o canvien de propietari o propietària. La primera exploració es va centrar en el tema del menjar, entre d'altres motius perquè als nens i nenes els van cridar l'atenció alguns aliments característics d'altres parts del món.

Aliments típics de l'Ecuador a la prestatgeria d'un establiment

Característiques cabines d'un locutori al carrer Mercè

EXPLORACIÓ IX: C. DE SARRIÀ DE TER

Al temps de les exploracions, la seu de l'Associació de Veïns i Veïnes de Can Mas encara hi era en un local d'aquest carrer, cosa que vam aprofitar per parlar sobre l'associacionisme. Les associacions de veïns i veïnes van jugar un paper cabdal en la lluita pels drets ciutadans durant els últims anys del franquisme i per la dignificació dels barris durant la transició i els primers anys de la democràcia. Com és ben sabut, molts d'aquests barris construïts a la perifèria i l'àrea metropolitana de Barcelona van rebre el gruix de la població que provenia d'altres parts de l'estat espanyol; no era infreqüent que patissin la manca de serveis i prestacions socials, que els i les seves habitants, organitzats i organitzades a través de les associacions de veïns i veïnes van reivindicar.
La correcció de moltes de les situacions de desasistència social que patiren aquests barris (tot i que no de totes), l'articulació de l'acció política a través de la democràcia de partits o la delegació en l'administració pública de l'Estat de l'organització i gestió de programes socials i culturals, entre altres motius, han provocat una paulatina pèrdua de protagonisme en la vida social dels barris per part de les associacions de veïns i veïnes.
En part també per aquests motius, no s'ha donat un relleu generacional en el si de totes les associacions cosa que ha dificultat la integració en aquestes entitats dels interessos plurals i complexos d'un entorn social i cultural cada cop més heterogeni.

Visita a una fruiteria del carrer Sarrià de Ter

Visita a un taller mecànic

MAPES

«COM A EINES PER EXPLORAR TERRITORIS INEXPLORATS, ELS MAPES MAI HAN ESTAT INOCENTS»

Rem Koolhaas

Dibuixant el mapa de la rambla de Sant Jordi amb mostres situades als espais representats

Després de cada exploració, tots els nens i nenes del grup que l'havia fet elaborava un mapa col·lectiu. Aquest treball ha possibilitat dos processos concrets:

REFLEXIONAR I DISCUTIR EN GRUP SOBRE ELS FENÒMENS OBSERVATS I DOCUMENTATS DURANT L'EXPLORACIÓ

En posar en comú les experiències, els documents enregistrats i les mostres recollides es generava un ambient propici per a dialogar i debatre sobre com percebia cadascú l'espai en relació amb la percepció dels companys i companyes. Això demanda als nens i nenes escoltar les opinions dels altres, contrastar-les amb la seva pròpia i valorar-les críticament. Aquest diàleg i exercici crític desvetlla de vegades a l'observador els punts del camp social on cada individu es situa i des d'on construeix les seves percepcions sobre el territori.

NEGOCIAR PER ARRIBAR A FORMES CONSENSUADES DE REPRESENTAR EL TERRITORI

Aquest procés de diàleg sobre les pròpies percepcions de l'espai desemboca en una negociació per arribar a formes de representar els fenòmens observats satisfactòries per a tot el grup. Aquest procés de diàleg genera interessants debats entre els i les alumnes sobre quina és la manera més efectiva o millor de representar quelcom o sobre què és allò que cal o no representar (què és valuós o important).

DIMENSIÓ SIMBÒLICA DELS MAPES

Els mapes realitzats pels nens i nenes del Martinet no ens ofereixen una lectura nítida de la distribució urbanística de Can Mas, però això resulta irrellevant si els contemplem des d'una perspectiva simbòlica. Els mapes constitueixen una representació del seu entorn; aquesta és una tasca, la de representar l'entorn, que habitualment, i per diverses raons, està assignada a altres agents (tècnics, artistes, professors...). La realització dels mapes inclou la mirada dels nens i nenes en un treball de representació -d'ordre simbòlic doncs- del que habitualment queden exclosos.
Els mapes poden servir per representar una part de l'inabastable nombre d'esdeveniments i objectes que conformen la vida a la ciutat.
Al contrari del que es pensa usualment, els mapes no ofereixen representacions neutrals del territori, els mapes no són independents del poder i la ideologia. Dibuixar mapes no és només donar forma al coneixement sobre un determinat territori, sinó que és alhora una eina per donar-li forma. La manera com dibuixem un territori al mapa condiciona la manera com transitem o fem servir aquest mateix territori*.

Nens i nenes treballant en el mapa de l'exploració IX, carrer Sarrià de Ter

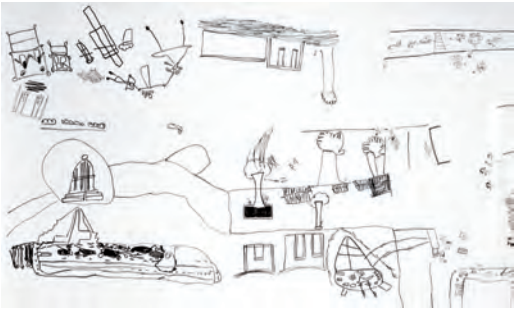

Mapa del parc Primer de Maig

Mapa del carrer Sant Jaume

Dibuixant el mapa del carrer Mercè

Mapa del carrer Mercè (detall)

Podem tenir en compte però que, com escrigué Herman Melville, «els autèntics llocs no es troben en cap mapa». Existeixen formes i usos quotidians de l'espai que resten amagats per als cartògrafs. Són en part aquests llocs els que ens interessen i els mapes realitzats pels nens i nenes ens ofereixen de vegades imatges que contravenen la manera establerta de representar el territori. Qualsevol tècnic podria arribar a Can Mas amb els seus instruments de precisió i traçar els 'fets topogràfics' del lloc, però cal actuar d'una altra manera per dibuixar les històries que hi succeeixen, allò que enllaça la vida amb el territori.
L'experiència amb els mapes del projecte Open-roulotte té precedents: Doug Aberley assenyala que quan la gent dibuixa mapes dels seus propis barris, l'espai oficial és trastornat per les percepcions subjectives; als anys 60 el geògraf William Bunge va proposar una Societat per l'Exploració Humana que cartografiaria des de diferents punts de vista, incloent-hi el dels nens i les nenes. La naturalització dels mapes -la creació del mite que els mapes representen el món tal com és en realitat- oculta el fet que els mapes són produccions històriques que incorporen punts de vista determinats, condicionats per les convencions socials i culturals de l'època.
Els mapes fan de mediadors entre la societat i l'espai. D'una banda l'espai és un lloc concret, material, que hom pot viure, percebre i apropiar-se durant el dia a dia; de l'altra, les concepcions de l'espai -la idea del que és una ciutat o un barri, per exemple- requereixen ser investigades en el seu context històric i discursiu. Tot i així aquests dos nivells no poden ser separats, doncs s'influeixen recíprocament i els mapes poden servir per aproximar-nos a aquestes relacions.

Mapa del carrer Mercè (detall)

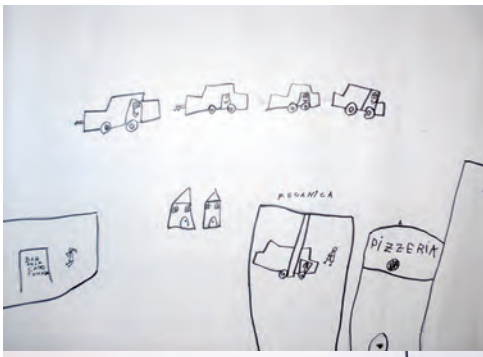

Detall al que es pot veure com els nens i nenes s'han inclòs en la representació del territori, el carrer Girona en aquest cas

* Veure Kathrin WILDNER i Sergio TAMAYO «Cartographic Options and Cultural and Social Science» en «Mapping a City» VV.AA. Hatje Cantz, 2004, Hamburg.

WIKI

Al començament del projecte es va fer públic un lloc web que recollís els avenços del projecte i fos una font d'informació sobre els processos de treball, activitats, convocatòries, etc. El lloc és un wiki, és a dir una pàgina web que pot ser editada fàcilment per tothom que ho sol·liciti, sense haver de tenir coneixements de programació web.
El lloc té una pàgina d'inici on es publiquen les notícies més importants relacionades amb el projecte, així com un menú des d'on es pot accedir a les diverses seccions: el lloc s'ha dividit en apartats dedicats als processos duts a terme amb l'escola El Martinet i a l'Institut Can Mas als cursos 08/09 i 09/10. Posteriorment es van afegir quatre seccions més que corresponen a diverses tasques i processos relacionats amb la posada en marxa de l'Open-roulotte:

ESPAI TRANSFORMER
Treballar l'aspecte estètic i les necessitats formals de la rulot en funció de les activitats per les que s'hagi de fer servir.

ESPAI ACTION-ROULOTTE
Treballar la organització d'activitats i esdeveniments que facin ús de l'Open-roulotte.

ESPAI COMÚ
Un espai per posar en comú les diferents accions que dugui a terme cada entitat, col·lectiu o individu, una plataforma per compartir coneixements o experiències

ESPAI GESTIÓ
Un dels més importants, des d'on anar treballant en la gestió col·laborativa de la rulot.

OPEN-ROULOTTE RÀDIO A LA INAUGURACIÓ DE LES OFICINES DEL P.I.I.B.C.M. A CAN RIZAL

La reforma dels baixos a la plaça interior de Can Rizal va ser una de les primeres actuacions urbanístiques proposades des del Projecte d'Intervenció Integral al Barri de Can Mas; aquest equipament es va convertir en les oficines dels diferents programes del pla.
Durant la seva inauguració es va donar a conèixer als veïns i veïnes els programes i les persones que els durien a terme a Can Mas durant els propers anys.
Nosaltres vam aprofitar per treure el recentment construït Dispositiu Mòbil de Ràdio a la plaça, amenitzar el matí amb una mica de música i preguntar als veïns i veïnes la seva opinió sobre el pla. Connectat a un equip de so, les veus dels "entrevistats" pogueren escoltar-se a tota la plaça i aviat a openroulotteradio.net. Vam comptar amb la inestimable col·laboració de Luca Rullo, expert tècnic de so amb qui hem anat treballant puntualment durant aquests anys.

CONVERSA AMB VEÏNES
Conversa amb dues veïnes de Can Mas i membres de l'Associació de Veïns i Veïnes del barri.

Francisco Rubio (LaFundició): Tenim dues persones que han estat valentes, y han entrado aquí en la rotonda.¿Que son de aquí del barrio de Can Mas?
Vecina 1: Sí, sí, sí, sí, sí.
Vecina 2: Somos de allí de donde han puesto el parque, somos más de allí que de aquí.
F: Pues muy bien tenemos a dos socias con carnet de la asociación de vecinos [...] Bueno vamos a preguntar que les parece el nuevo edificio, el nuevo equipamiento.
V1: Todo lo que hagan para el pueblo esta muy bien.
F: Depende de como se haga, ¿no? [risas]
V1: Aquí el centro cultural, eso está a tope, tu vas y allí tu no puedes hacer nada porque hay muchísima gente y esto será una cosa para ayudar a haber más amplio ¿no? En el otro mandarán cosas para hacer allí ¿no?
F: Tenemos a Paqui Dorado que

HTTP://OPEN-ROULOTTE.PBWORKS.COM

es técnica de cultura del Ayuntamiento de Ripollet ¿Puede confirmar estas expectativas?
Paqui Dorado: Oi! claro [risas] Por supuesto, ¿habéis visitado ya el otro equipamiento del parque Primero de Mayo?
V2: Para picar; aquí no ¿eh?
V1: Aquí no hay pica-pica ¿no?
Mariló Fernández (LaFundició): Nos están explicando lo que hacen de actividades en la asociación.
V1: Entonces a ver, se echa un tabique, una puerta como de hierro, una cosa así, y cuando aquello esté lleno de... que vayan más mujeres pues lo echan al medio y los hombres quedan a un lado y las mujeres a otro.
M: Pero eso es un poco de antiguo ¿no?
V1: Lo tienen proyectado, hija, no sé como lo harán. Y nosotras en vez en cuando, como lleva el cafecito más barato pues vamos allí.
M: Pero eso de las mujeres por un lado y los hombres para otro...
V1: Vamos a ver, ahora no, ahora está todo junto, lo que tiene que los hombres se ponen casi siempre todos para el mismo lado a jugar a las cartas y nosotras nos sentamos allí y hasta ahora no nos hemos puesto a jugar a las cartas pero el día que queramos cogemos nuestras cartas o las cogemos de allí y nos vamos, lo han hecho para eso para las mujeres y para los hombres.
M: Pero es como lo de los colegios que antes estaban los niños por un lado y las niñas por el otro, que está bien que esté todo el mundo junto, y también en la asociación de vecinos que estén todos los vecinos juntos ¿no?
V1: Estar, estamos todos juntos. Nosotras ya hemos ido unas pocas de veces a tomar café.
V2: Hombre, los mayores no tienen que estar con los niños.
M: ¿Los mayores no tienen que estar con los niños?
V2: Hombre, de por parte las personas mayores y los niños de por parte.
M: Pero así los niños no aprenden de las personas mayores.
V2: No, no, no, los niños no quieren estar junto con las yayas.
[...]
M: ¿Y que cosas pensáis hacer, se os han ocurrido ideas para hacer allí en el Centre Cívic Can Mas?
V1: Yo estaba haciendo trabajos manuales, pero tenía que pagar y luego las cosas valían mucho dinero y lo que tú has de hacer. Entonces pues lo dejé, pero aquí lo que me guste que sepa que hacer, algo, algo para echar la tarde un poco fuera. Por la mañana no, porque ayudo a mi hija y estoy allí yo entretenida, pero por la tarde tengo que echar el tiempo en algo.
M: Claro, pues nosotras pensábamos hacer esto, un estudio de radio, para poder grabar algunas tardes, podemos hacer programas sobre temas que os interesen, los podéis llevar vosotras de presentadoras. [risas]
V1: ¡Qué bueno! Todo lo que sea para pasarlo bien, ya está.
V2: Un cafelito y pastelito, importante antes de hacer las cosas.
M: Claro las tertulias siempre son con cafés
V1: Parece que no pero se pasa bien porque yo iba, ya te digo, iba al centro de la Macarena; iba todos los días e hice muchas cosas ¡y cuadros muy bonitos! pintaba muñecas... en fin, muchas cosas; y te voy a decir que se pasaba muy bien, lo que tiene es que yo ¿para qué quiero tantas cosas? le hice a mis hijas y luego a esta gente joven no les gustan estas cosas, se cansan, las tiran y no hija, para tirar... Y me quité, pero ahora en esto... algo habrá que pagar seguramente.
M: Bueno depende de cómo se organice la asociación...
[...]
M: Pero queremos hacer eso: un día por la tarde allí en el centro de Primer de Maig, hacer tertulias que las llevéis vosotras, tomar pastitas y café y poder hablar de cosas que nos gusten.
V1: Claro que sí, claro que sí, di que sí, di que sí.
V2: Todo lo que sea para pasarlo bien: estupendamente. Nosotras ya estamos solas, los hijos están ya todos casados y estamos viudas. ¡Bueno pues no hace años que estamos viudas! vaya, vaya... de bien jovencitas, 46 años yo tenía.
[...]
V1: Hablar no es malo, hay que hablar, venid, venid hay que venir aquí a hablar las cosas, a ellas les da vergüenza [se refiere a otras vecinas que asisten a la inauguración] pero a mi no me da vergüenza ¡qué carajo me va a dar a mi vergüenza!

PRESENTACIÓ D'OPEN-ROULOTTE A L'11 FESTIVAL INTERNACIONAL ZEMOS98 (SEVILLA)

El col·lectiu ZEMOS98 va convidar LaFundició a presentar el projecte Open-roulotte a l'11 Festival Internacional ZEMOS98. Que va tenir lloc a Sevilla del 22 al 28 de Març de 2009 amb el lema «Educación expandida. La educación puede suceder en cualquier momento, en cualquier lugar».

Presentació d'Open-roulotte al Festival ZEMOS98. Foto: Julio Albarrán

OPEN-ROULOTTE RÀDIO AL DIA ESPECIAL DEL MARTINET I EL XXXI CONCURS DE 'MIGAS' DE CAN MAS

El Dia Especial del Martinet és una jornada festiva per a l'escola, durant la qual realitzen un seguit d'intervencions artístiques a l'espai públic. Un dels objectius d'aquesta jornada és poder establir una relació amb l'entorn, partint del pressupost que l'educació no pot ser quelcom que es dona únicament entre les quatre parets de l'escola, si no que ha de ser una tasca compartida per tota la comunitat.

Aquest any l'escola va proposar als nens i nenes, pares i mares, desenvolupar intervencions i accions artístiques que transformessin temporalment els espais urbans en espais de joc i trobada, amb un caire lúdic i obert a la ciutadania.

Aprofitant que els nens i nenes del Martinet van emplaçar diversos jocs al parc Primer de Maig, on, simultàniament es celebrava la XXXI edició del Concurs de 'Migas' que organitza anualment l'Associació de Veïns i Veïnes, vam treure el nostre Dispositiu Mòbil de Ràdio al parc per engegar una conversa a la que es podés afegir tothom (doncs tothom podia agafar el micro i entrevistar algú altre, no només nosaltres). El dispositiu de ràdio per un costat explora la vessant formal i performativa que les emissions radiofòniques poden tenir a cadascun dels emplaçaments des d'on s'emeti, en aquest cas vam col·locar tot d'aparells de ràdio que els nens i nenes del Martinet havien personalitzat prèviament. La idea inicial havia estat emetre el programa amb una autèntica antena de ràdio que ens havia deixat una emissora lliure, però degut a un desperfecte en el cable no vam poder sortir a l'aire.

Usualment la construcció de l'espai públic es fa a través de dispositius (des del paviment dels carrers, passant pel mobiliari urbà fins a les normatives cíviques). Les nostres relacions socials i les relacions que establim amb la ciutat estan intervingudes per aquests dispositius. Diguem que aquests dispositius encarnen un tipus de relacions socials. El nostre propòsit i el que es planteja pel Dia Especial és intervenir en aquestes relacions a través de la creació col·lectiva i processual d'intervencions efímeres. Si les relacions entre nosaltres, i entre nosaltres i la ciutat estan intervingudes per les coses, o millor dit, pels dispositius, es podrien inventar noves relacions més riques, més creatives, més diverses, que s'articulessin a través de nous dispositius?

Entrevista a unes joves artistes flamenques després de la seva actuació organitzada per l'AA.VV.

En primer pla, la pèrgola del Dispositiu Mòbil de Ràdio 'tunejada' amb plantes pel Dia Especial del Martinet

Nens i nenes del Martinet xerrant a la ràdio

Descansant a un dels elements del Dispositiu Mòbil. Sobre la plataforma una de les ràdios personalitzades pels alumnes del Martinet

EXPLORACIONS IES CAN MAS

Durant tot un trimestre els i les alumnes de l'IES Can Mas van fer també una recerca sobre com es fan servir els espais públics a Can Mas. Van definir 3 rutes: una pels espais fronterers del barri, una altra per les seves zones verdes, i una tercera pels locutoris i nombrosos bars que es poden trobar al barri. Durant aquests passeigs pel barri també van prendre fotografies i fer entrevistes, i amb aquesta informació van elaborar un mapa en paper i un altre a Google Maps. El mapa es pot consultar a la secció 'Sessions de treball a l'IES Can Mas 08/09' del lloc web d'Open-roulotte.

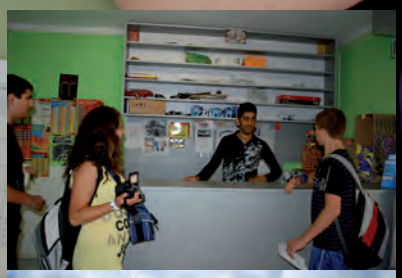

Entrevista a un jove pakistanès, encarregat i propietari d'un locutori

Imatge del parc Primer de Maig presa pels alumnes de l'institut durant l'itinerari traçat per les zones verdes de Can Mas

El grup d'alumnes de l'Institut Can Mas treballant en la versió física i la versió digital del seu mapa de Can Mas

OPEN-ROULOTTE RÀDIO

Tant els alumnes de l'escola El Martinet com de l'institut IES Can van realitzar diversos tallers de ràdio; els podcasts* resultants tracten temes relacionats amb les exploracions prèvies del barri: la memòria, el menjar, la feina... en el cas de l'escola; i en el cas de l'institut la immigració i el treball, d'una banda i l'espai públic de l'altra. Els nois i noies de l'escola van convidar diverses persones del barri, sobre tot pares i mares, a parlar sobre aquests temes. Les i els alumnes de l'Institut Can Mas que participaren al curs 08/09 al projecte van preparar dos programes de ràdio amb el format de tertúlies. Tots dos programes van comptar amb la participació de membres de l'AA.VV. Can Mas i es van enregistrar al Centre Cívic Can Mas. El primer programa va tractar sobre la migració i va comptar amb la participació de dues dones, procedents del Marroc i de Bulgària. L'altre programa tractà sobre els usos dels espais públics al barri i comptà amb la participació de veïns i veïnes.

Inicialment els podcasts es van publicar al servei d'internet Podomatic, però més tard es va adquirir un domini propi (www.openroulotteradio.net) que facilita la seva escolta, la subscripció i descàrrega. Els podcasts estan ordenats per 'etiquetes' que permeten consultar-los en base a nombrosos criteris de cerca.

Entenem els programes de ràdio com un mitjà participatiu per debatre sobre qüestions que afecten la vida en comú al barri, però que també estan directament relacionats amb qüestions estructurals, que van més enllà de l'àmbit local i que també cal tenir en compte. En aquest sentit entenem els programes com a 'situacions' i no ens preocupa tant el producte final que en resulta -els programes- com l'oportunitat de diàleg que obren, sovint entre persones que usualment, per la seva pertinença a grups socials 'diferenciats', no es trobarien per parlar. Els programes demostren en certa manera, que aquesta 'diferenciació' no és en realitat un obstacle per establir un diàleg.

*Arxius d'audio (programes radiofònics) distribuïts a internet mitjançant un sistema de redifusió (RSS) que permet subscriure's i fer servir un programa que el descarrega perquè l'usuari l'escolti en el moment que vulgui.

Luca explica els nens i nenes del Martinet com es munta l'equip per gravar els programes de ràdio

Programa amb la Comunitat dels Grans de l'escola El Martinet, Iconoclasistas i Toronto School of Creativity & Inquiry

La mestra Neus Mira amb el seu grup en un moment durant la gravació d'un dels podcasts a l'escola El Martinet

Yasmin Zghouri, Kevin Reyes i Boris Yasenov conversen al primer episodi del podcast d'Open-roulotte ràdio amb un grup de veïns entre els que s'hi conten Juan Chávez i Eugenio Méndez, president i vicepresident respectivament de l'AA.VV. de Can Mas, arribats ambdós a Catalunya durant els anys 60 i Ivanka Borisova i Zahia Nia, procedents de Bulgària i el Marroc respectivament, que resideixen actualment al barri.

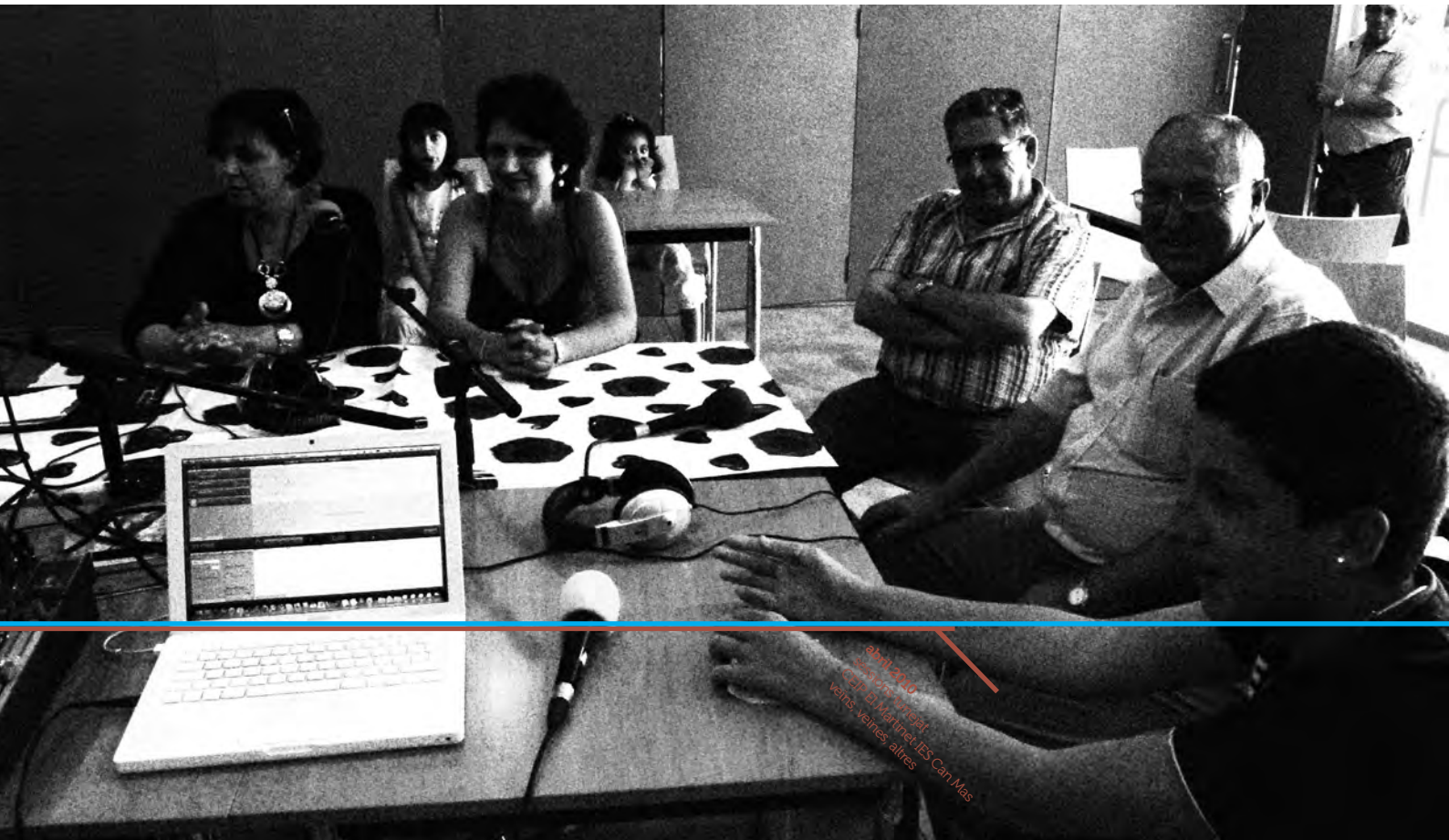

COSER Y CHARLAR

Com dèiem abans, al maig de 2009 s'inaugurà el Centre Cívic de Can Mas, al Parc Primer de maig. La gestió del centre s'adjudicà a l'Associació de Veïns i Veïnes. L'activitat del centre s'articula al voltant del servei de cafeteria i bar, i es centra en els jocs de taula (cartes, domino...) al temps que es fa petar la xerrada; l'associació també organitza els concursos anuals de dibuix infantil i de 'migas'. A més a més al centre s'ubica el Club d'Escacs de Ripollet. Tot i aquesta diversitat d'activats, és habitual que en faci ús de l'equipament un grup homogeni de veïns format per homes, que van migrar a Catalunya des d'altres parts de l'estat espanyol -fa més de 40 anys en molts casos- i actualment jubilats. En part degut a aquesta homogeneïtat, altres col·lectius no se senten atrets al Centre Cívic i no el veuen com un lloc al que poden adreçar-se per realitzar o fins i tot proposar activitats.
Ben al contrari, activitats com «Coser y charlar» posen de relleu que el Centre Cívic de Can Mas és un espai flexible, obert a la participació de tothom amb ganes de sumar-se a la vida pública i cultural del barri:
Durant la gravació del programa de ràdio a la inauguració de Can Rizal vam poder sentir la demanda d'algunes veïnes d'un espai on desenvolupar l'activitat de la costura. Vam recollir aquesta demanda i vam posar en marxa un espai/taller de costura anomenat «Coser y charlar», que es presenta com un lloc de trobada on poder desenvolupar de forma creativa la costura, compartir coneixements i debatre al mateix temps sobre temes que afecten al barri i a la comunitat, aquestes converses son enregistrades per formar part del material de l'Open-roulotte Ràdio. «Coser y charlar» és un espai formatiu, on tothom pot aprendre el que saben els i les altres i a més a més ensenyar el que sap.
En aquest curs 2009/2010 s'han fet assídues a «Coser y charlar» un grup de dones africanes que hi viuen actualment a Can Mas. L'activitat s'ha convertit en un lloc de contacte entre dos col·lectius que usualment no en tenen. Aquest grup de dones

ha trobat en el taller un espai de diàleg i realització, on se senten a gust, de tal manera que el grup ha manifestat la seva voluntat de constituir-se com a associació al barri. Yaharukofo, que en la llengua soninké vol dir 'grup de dones' és el nom que han escollit per formalitzar la seva situació com a col·lectiu i implicar-se en un altre nivell a la vida cultural del barri. Durant aquest curs des del taller els hem donat suport per tramitar la constitució de l'associació.
El proper any comptarem amb la col·laboració del col·lectiu Costureras Salvajes, amb les que volem donar un nou impuls a «Coser y charlar» per fer visible a l'espai públic aquesta activitat tradicionalment associada al món domèstic i de la dona, i per problematitzar i debatre sobre aquest fet.

PARTICIPACIÓ AL XXXII CONCURS DE 'MIGAS' DE CAN MAS

El concurs de 'migas' organitzat per l'AAVV Can Mas és un dels més reconeguts i populars de tota Catalunya. Per a la seva XXXII edició vam decidir participar amb les 'Migas Open-roulotte': unes 'migas' extremenyes però de color rosa amb decoració de purpurina igualment rosa. Les «Migas Open-roulotte», que es van fer a la mateixa cuina de la rulot, no van guanyar el concurs, però vàrem aprofitar la circumstància per treure la rulot al parc Primer de Maig i donar a conèixer el projecte als veïns i veïnes. Un grup de joves de l'Institut Can Mas es va apropar i va estar realitzant entrevistes, de manera que vam aprofitar per gravar un nou podcast d'Open-roulotte Ràdio, encara per publicar.

PUBLICACIÓ «D'ALLÒ COMÚ PERMANENT»

Convidats pel col·lectiu Sitesize, vam escriure un text titulat «Open-roulotte: una infraestructura de acontecimientos para una escuela que explota». El text va aparèixer a «D'allò comú permanent», una publicació que Sitesize van editar en el marc de «Aula permanent», la seva proposta per al pavelló de Catalunya a la Biennal d'art de Venècia del 2009.
Al novembre de 2009 es va fer una presentació i debat de la publicació a EXIT Chiringuito Metropolitano (Barcelona).

TALLER PER 'TUNEJAR' L'OPEN-ROULOTTE

El taller per 'tunejar' -modificar o adaptar alguna cosa al gust i les necessitats del seu propietari- l'Open-roulotte es va plantejar com una activitat oberta a tothom que hi volgués participar durant la setmana de l'11 al 16 d'abril de 2010. Va estar dirigit per LaFundició i el col·lectiu de productors culturals i arquitectes granadins FAAQ. A la primera jornada es van establir grups de treball que van estar formats principalment pels nens i nenes de l'escola el Martinet, alumnes de l'Institut Can Mas i una representació de l'associació de dones africanes Balafon i altres veïns i veïnes del barri i persones de fora atretes per la proposta que no havien estat implicats i implicades en el projecte fins llavors.
Tot i les inclemències meteorològiques i els canvis d'última hora en la seva ubicació, el Taller per 'tunejar' l'Open-roulotte ha estat un dels moments en tots aquests mesos de treball en que el projecte ha estat més visible al barri -juntament amb la nostra participació al XXXII Concurso de Migas de Can Mas-.
Durant el taller es va pintar la rulot, es va ampliar l'espai interior, i es van instal·lar taules desmuntables a l'exterior, on també es va pintar tota una "façana" amb pintura de pissarra; a banda d'això es va adquirir una carpa desmuntable i es van fabricar pufs amb materials reutilitzats.
L'últim dia del taller va ser amenitzat pel grup Urban Show i Scamarlà.
La ubicació del taller al parc Primer de Maig, que es va decidir a última hora, va contribuir a donar a conèixer el projecte, però també va servir com a petit experiment: Un dels temors generalitzats era que, en estar a l'espai públic i sense cap mena de protecció, la rulot seria objecte d'actes vandàlics. El fet que durant la primera setmana no hi hagués cap incident va generar una sensació reconfortant dins la pròpia comunitat, que havia

Nens i nenes de l'Escola El Martinet i joves de l'Institut Can Mas treballant plegats a la rulot

Sara Talla, de l'Associació Balafon explicant les propostes del seu grup de treball durant la primera sessió del taller. En primer terme Pablo Pérez Becerra del col·lectiu FAAQ

augurat la pitjor de les fatalitats; els assidus del veí Centre Cívic encara eren escèptics, però hi havia una mena de satisfacció pel fet que no hagués passat res. Un cop finalitzat el taller, la rulot va ser al parc tot un mes, durant el que es va continuar treballant amb els alumenes de l'escola i l'institut dins de l'horari lectiu.
L'últim cap de setmana que va ser al parc la rulot va patir alguns desperfectes més -que en el moment de publicar aquesta revista s'estan reparant- infligits per un grup de persones que, segons la 'vox populi' provenien de fora del barri.
Durant les següents setmanes el grup d'alumnes de l'Institut Can Mas, entre d'altres coses, va construir una nova claraboia per la rulot i va recuperar i decorar un vell ordinador personal per instal·lar-hi.

JORNADES DE DEBAT SOBRE ARQUITECTURA I ESPAI PÚBLIC

Durant la setmana que va durar el Taller per tunejar l'Open-roulotte vam organitzar unes modestes Jornades de debat sobre arquitectura i espai públic amb la participació de col·lectius i professionals que aborden aquests camps amb una perspectiva social i cultural crítica. A les jornades van participar els col·lectius: Aulabierta, Straddle3, Nautarkia i Copirates.

Un moment durant la presentació de David Juárez, membre del col·lectiu d'arquitectes Straddle3

CARTELL PERSONALITZABLE AMB JOC D'ADHESIUS

Es va editar un cartell a on, d'una banda, apareixia un plànol del barri format per tots els mapes dibuixats pels nens i nenes del Martinet i de l'altra una breu explicació del projecte i un calendari dels seus processos de treball. El cartell s'acompanyava d'uns adhesius que representaven diferents accions i intervencions que es poden realitzar a l'espai públic: un espectacle de titelles, prendre el té, jugar a criquet, cuinar, llegir, sentir els ocells cantaires... D'aquesta manera cadascú pot personalitzar el cartell al seu criteri.

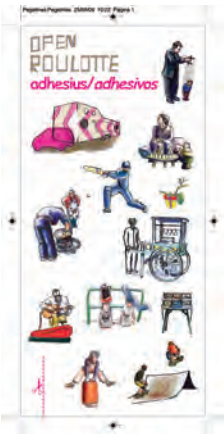

ANOTACIONS

desembre 2010
exposició «Gracias por venir»
Open-roulotte. La revista
Centre Cultural Ripollet

Un projecte de:

Amb la col·laboració de:

AA.VV. Can Mas

Escola El Martinet

FAAQ

Organitza:

Amb el suport de: